

AZ OLASZ EGYSÉG

1. Itália: széttagolt

- észak: fejlett ipar – Szárd-Piemonti Királyság – Savoya, Nizza (megkapta a napóleoni háborúk után)
- Lombardia, Velence: osztrák fennhatóság alatt
- Közép-Itália: a kis államok osztrák fennhatóság alatt
- Pápai Állam
- Róma: francia megszállás
- Déli területek: Szicília, Nápolyi Királyság: elmaradott
- A széttagoltságot erősítő tényezők: nyelvi, kulturális különbségek – köv.: tartományi szeparatizmus erős.

2. Az egység létrehozására két törekvés:

- forradalmi-népi: Mazzini, Garibaldi, carbonárik- 1848/49.
- diplomáciai út: Camillo Cavour – piemonti miniszterelnök (a magyar ügy barátja: magyar légió Piemontban) – lépései:
- krími háború: franciák és angolok szövetségese
- franciák: titkos megállapodás: Savoya, Nizza fejében támogatják Piemontot osztrák hadüzenet esetén
- Ausztria: diplomáciai elszigetelődés – okai:
- A krími háborúban elvesztette orosz szövetségeseit
- A poroszokkal szembekerült a német egység megvalósítása kérdésében.

3. Az egység létrejötte:

A) a piemonti, francia – osztrák háború: 1859.

- 1859.: északolasz államokban: provokáció (osztrákellenes lépések, mozgósítás)
- osztrákok: ultimátum – az olasz visszautasításra: támadás
- 1859. június 24. Solferinó (Ferenc József személyesen irányít)– köv.: Dunant – Nemzetközi Vöröskereszt
- 1859. Villafranca: fegyverszünet (III. Napóleon köti)
- Lombardia: Piemont
- Velence: osztrák
- Savoya, Nizza: francia

B) Nemzeti mozgalmak: 1859/60.

- a villafrancai egyezmény: csalódás – ok: csak az északi területek egyesültek
- köv.: népmozgalmak
- Párma, Modena, Toscana: Habsburg és Bourbon uralkodók elűzése, majd népszavazással Piemonthoz csatlakoztak
- 1861. május 11. Garibaldi parta szállt Marsalában – a népfelkelők és önkéntesek csatlakoznak – elűzik az uralkodót (Bourbon)
- magyarok!!!: Türr István (Kossuth, Teleki, Klapka- Nemzeti Igazgatóság)
- Cavour: északról csapatokat küld Nápolyba – egyesülnek Garibaldiékkal, aki átengedi az irányítást
- 1861. március: **OLASZ KIRÁLYSÁG** – az első olasz parlament kiáltotta ki
- király: II. Viktor Emánuel – piemonti uralkodó - főváros: Firenze.
- 1862. Garibaldi: Róma vagy halál!(Rómát nem tudja elfoglalni, 1866-ban sem)

C) **Porosz-osztrák háború: 1866.** –Olaszo. Poroszo. Szövetségeseként hadat üzent Ausztriának:– köv.: Velence megszerzése(bár az olaszok vereséget szenvednek ebben a hadjáratban) – a franciák visszaverik Garibaldit (Róma)

D) **Francia-porosz háború: 1870.** - a franciák kivonják Rómából a fegyvereseket
- 1870. szeptember 20. olasz seregek bevonulnak Rómába – teljessé vált az egység

KRONOLÓGIA

1870. júl. 2.

A sajtó kiszivároztatja, hogy Bismarck ösztönzésére a spanyol trónra Hohenzollern Lipót főherceget jelölik, ami diplomáciai konfliktust robbant ki Németország és Franciaország között.

1870. júl. 6.

Franciaország tiltakozik a Hohenzollernek egyidejű uralma ellen Spanyol- és Poroszországban.

1870. júl. 12.

Az emsi tárgyalások után Lipót eláll a spanyol trónjelöltségtől. III. Napóleon "örökre szóló" visszalépést igényel (júl. 13.). Vilmos elutasító választáviratát Bismarck keményebbre hamisítja ("emsi távirat").

1870. júl. 18.

A bécsi koronatanács döntése értelmében a porosz-francia konfliktusban a Monarchia megőrzi semlegességét (hivatalosan augusztus 22-én deklarálják).

1870. júl. 19.

A Bismarck által provokált Franciaország hadat üzen az Északnémet Szövetségnek, amivel kezdetét veszi a porosz-francia háború. A francia várakozással ellentétben a délnémet államok csatlakoznak Poroszországhoz ill. az Északnémet Szövetséghez.
kapcsolódó térképek: 63

1870. júl. 23.

Oroszország semlegességét deklarálja a porosz-francia háborúban.

AZ OLASZ EGYSÉG

Olaszország története az egyesüléstől napjainkig

A 18. század vége felé Észak-Itáliában újra gazdasági fellendülés kezdődött, miközben elterjedtek a felvilágosodás eszméi. A napóleoni háborúkban a franciák meghódították csaknem az egész országot, s még inkább elhintették a francia polgári forradalom gondolatait. Az „európai rendet” helyreállító bécsi kongresszus (1815) után ezeknek az eszméknek a talaján erőteljes nemzeti mozgalom bontott szárnyat az itáliai idegen uralom ellen, elindult a nemzeti egységért és felemelkedésért küzdő áramlat az „újjászületés” – risorgimento – jelszavával. Nemzeti felkelések törtek ki az osztrákok ellen, de sorra levertek őket. A radikális köztársasági eszméket Giuseppe Mazzini (1806–1872) képviselte, az alkotmányos monarchiát Camillo Benso, Cavour grófja (1810–1861) Il Risorgimento című lapjában. Mazzini 1830-ban kénytelen volt Franciaországba menekülni, ahol megalakította az Ifjú Itáliát, a carbonarik (szénégetők) mozgalmát, amely a Risorgimento élére állt. Célja az egységes, független Olaszország megteremtése. 1848 az egész országra kiterjedő polgári demokratikus forradalom éve. Mazzini 1849. március 5-én Rómában egy triumvirátus tagjaként a kikiáltott Római Köztársaság élére állt. (A pápa elmenekült a forradalom elől.) A köztársaság több jelentős polgári reformot valósított meg, ám a franciák támogatásával IX. Pius pápa hamarosan visszatért Rómába, és Mazzini ismét emigrációba kényszerült. Cavour ezzel szemben a „fölülről történő” egyesítés híve volt: az olasz nemzeti egységet a piemonti szárd királyságra támaszkodva kell kiharcolni, alkotmányos monarchia keretében, hirdette. Cavour gróf – piemonti parlamenti képviselő, majd több ízben miniszter, később miniszterelnök – diplomáciai eszközökkel vette fel a harcot a Habsburgokkal: 1859-ben sikerült francia-osztrák háborút kirobbantania abban a reményben, hogy Olaszország – francia segédlettel – felszabadul. A magentai, majd solferinói ütközetben a franciák és az olaszok győztek (1859 június), utána azonban III. Napóleon meggondolta magát, és gyorsan aláírta a villafrancai fegyverszünetet. A gazdag Lombardia a piemonti királysághoz került ennek révén, de a további hadjárat elmaradt. Cavour le is mondott, ám 1860-ban visszakért a kormányfői posztra, miután Giuseppe Garibaldi ezer vörösingesével partra szállt Szicíliában (Marsalánál), és népfelkeléstől támogatva megdöntötte a Bourbonok uralmát. Garibaldi révén Dél- és Közép-Itália csatlakozott II. Viktor Emánuel 1861-ben megalakuló Olasz Királyságához. Az egységes Olaszország megteremtése Velence csatlakozásával (1866), majd Róma, a pápai állam elfoglalásával 1870-ben fejeződött be.